

دوشنبه ۲۱ فروردین ۱۳۹۶ | ۱۲ رجب ۱۴۳۸ | ۱۰ آوریل ۲۰۱۷
سال سی‌ام | شماره ۸۳۷

یادداشت اختصاصی

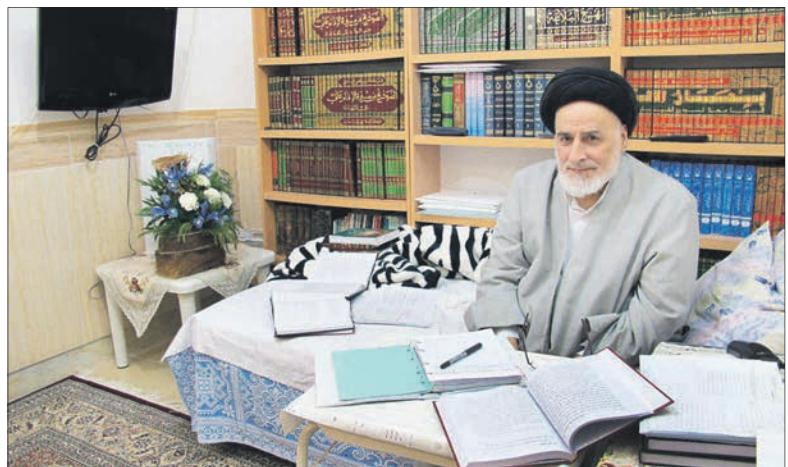
دکتر عبدالحسین خسروپنا

نازدیک خودش کعبه که حذر دارد

علامه سید جعفر مرتضی عاملی در گفت و گوی اختصاصی با قدس از مبانی سیاست علوی می‌گوید

اطاعت مطلق از ولی، سیره ماندگار علی

محور فعالیت امام در این دوران، عرصه فرهنگی و تربیتی است. در این عرصه در دو حوزه داخلی و خارجی به ترتیب پایان خاص، نفسی‌قوانین و بیان احکام و نیز پاسخگویی به پرسش‌های داشتمانی ملل مختلف چنان پرداختند که موجب ارتقا و عمومی سازی فرهنگ دیگر غافلیت‌ها شد.

وی با این اینکه اقتصاد محور مهم دیگر غافلیت‌های اسلام (ع) بود، می‌افرادی: امام با فعالیت‌های اقتصادی در چهت رفع نیاز معموم‌گاری موتوری برداشتند.

نویسنده الصحیح من سیره الامام علی (ع)، فعالیت سیاسی است.

امام علی (ع) در زمان خلفاء مشاور امین و توأم‌مندی برای

هر یک از آنها بودند. در سیاری از تصمیم‌گیری‌های کلان سیاسی چنان اسلام شکت داشتند و نظرهای ایشان به ایجاد حکام آمدند و تأثیرگذاری بی نظیر بود. وی

تاکیدی می‌کند: امیر المؤمنین (ع) در همان ایام اقدام‌هایی انجام دادند که نسل‌های بعدی مسلمانان، از استفاده

کردن ایشان در سیاری از اقدام‌ها خود زیمه گسترش

اسلام را فراهم ساختند و علاوه بر این محافظه و پاسدار

خرابی برای اسلام بودند؛ اگر غیر از این بود، دیگر کسی

نمی‌ماند و فقط پوسته‌ای بدون غیر باقی ماند.

۴ آئینه اسلام، دغدغه علی (ع)

افتراقات تاریخی گرچه علی (ع) را زمینه قدرت دور کرد، اما گذشت زمان نابت کرد آنچه برای اسلام رخ داده

یک شاسته استراتژیک بود و مردم پس از قتل خلیفه

سوم، به خانه امیر المؤمنین (ع) هجوم اور دند تا راهی

خلافت را او پوشانند.

علمای سید جعفر مرتضی با اشاره به مخالفت علی (ع) با

خلافت می‌گوید: این موسع امام (ع) دقیقاً شیوه همان

وضعی است که بعد از رحلات پیامبر (ص) امانت پذیردند

و ایام این مانند، پیامبر (ص) اینها را مسلمانان

پوشانند و بیش از نیز خدا (ص) نیز گرچه به گفته

مدرسۀ علمی می‌زدند، اینها را مسلمانان

پوشانند و اینها را مسلمانان می‌دانند، پیش از

در دوره حیات نبی الله در علی (ع) از اینها

آنها می‌گذردند و اینها را مسلمانان می‌دانند،

وی با این ایکه احساس وظیفه سبست بایند اسلام

موجب پذیرش خلافت از سوی امام می‌شود، می‌افراد

چون حفظ اسلام از تحریف و جلوگیری از گمراهی مردم

مشکل مطروح است، با مسئله حکومت موافقت می‌شود.

اورسل در کتاب خود در مورد ویزگی‌ها و اختلالات

مردم ایران در سفرنامه خود توضیحاتی نوشته و در

ادامه می‌نویسد: «دو خصیصه برجهسته و منشجه این

عالیه اسلام (ع) است از خاطره فراموش نشانی افتخارات

ملت اسلامی و افسانه‌های حمامی و قهرمانی ایران کهن

تین و بی که و کاست تین مملکت چهار و عاده

به خاطر همین وابستگی دارند و تقریباً در تمام خانه‌ها

و تصاویر دلیستگی دارند و تقریباً در تمام شیعیان به عکس‌ها

به خاطر همین وابستگی دارند و تقریباً در تمام خانه‌ها

و حتی مردم نهیدست تصویر خضرت علی (ع) اسلام (ع)

ست، که این را چوب کنده کارند

پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌بیستی حاکمان، برخورد با سوء استفاده‌ها.)

(پیش از این را بسوء استفاده‌ها، ضرورت ساده‌

روش‌های اصلاحی امام علی (علیه السلام) در مدیریت بیت المال

فقر زدایی، راهبرد اقتصادی حکومت علوی

اپیرمومان همواره تأکید می کردند که دولت باید به کسانی که واقعاً درمانده، مسکین، گرفتار و زمینگیر هستند و نمی توانند خود را تأمین کنند، رسیدگی کند. در میان این گروهها افرادی هستند که زبان دارند و می گویند که نیازمند هستند، اما کسانی هم هستند که به زبان نمی اورند. از نظر امام علی (علیه السلام) در این مرور نیز دولت وظیفه دارد آنها را شناسایی کند و نیاز آنها را بر طرف سازد. خبری رامرحوم شیخ طوسی در تهدیب الاحکام نقل کرده که روزی حضرت با بعضی از مسئولان می رفتند و دیدند که مردی به سوی مردم دست نیاز دراز کرده، حضرت فرمودند: «اما هنوز این چه سلطانی است؟» مسئولانی که همراه امام بودند، گفتند این مرد نصراوی است. دیگر مسلمان نیازمند ندارند. حضرت پیشتر عصباتی شدند و فرمودند: «این مرد نصراوی در این مملکت کار و زندگی کرده و شهروند این مملکت است. حال که پیر و از کار افتاده شده باید به این وضعیت زندگی کند. انفعوا علیه من بیتالمال؛ از بیتالمال او را تأمین کنید.» از نمونه‌ها مشخص می شود که حضرت علی (علیه السلام) مصارف و پیوه را بر نامه‌بریزی صحیح در مسیر درست و تأمین نیازمندان استفاده می کرد و اجازه نمی داد حتی یک فرد نیازمند در حکومت او وجود داشته باشد و

سیاست فقرزدایی حضرت، از قالب یک سیاست اجرایی مقتطعی، خارج و به یک امر راهبردی و مبنای تبدیل شود که آن هم به رسمیت شناختن حق همه انسان‌ها در برخورداری از زندگی توانم با عزت، شرافت و کرامت است.

اسلام که حکومت علوی آیینه نمایانگر آن است، یک زندگی آبرومندانه توانم با کفایت رامینا و حق همه افراد می‌دادم و حاکم به عنوان مجری احکام اسلام نباید محرومیت جمعی از افراد را این سطح زندگی که حق مسلم آنان است، برتابید.

در این حذار برخورداری، همه افراد مشترک و مساوی هستند. اگر چه بعد از گذر از این سطح، از اینکه برخی با کار و تلاش بیشتر و بالغ‌العمل ساختن همه امکانات و استعدادهای بالقوه خود از سطوح عالی تر و برتی برخوردار شوند نیز منع نمی‌شود.

د. ساسان حکمت، عامه، ۵، ج. ۲، ناشر: خانه فقة، ندهگان

آن در اصلاح امور و رفع نابسامانی‌ها مورد تأکید قرار گرفته است. به گونه‌ای که یکی از دلایل و انگیزه‌های حضرت علی (علیه السلام) برای پذیرش حکومت، رواج ستم در امور مالی بود و گونه‌ای که حضرت می‌فرماید: «کفته طالم و سغب مظلوم»؛ می‌بدید که در جامعه سیری بیش از اندازه و بر خوری ستمگر و گرسنگی بیش از اندازه ستمده پیدا شده است؛ هر کس در امور مالی هر ستمی که می‌توانست، انجام می‌داد و مجموعه زیادی از مردم در تنگی معیشتی قرار گرفته بودند. گروهی از راههای نادرست آن قدر متورم شده بودند که جامعه را به انفجار کشاندند.^{۱۸} تلاش حضرت این بود که دارایی‌های عمومی به عنوان بیت المال، امانت همه مردم تلقی شود و سر سوزنی کسی از الاترین تا پایین ترین فرد، حق تصرف در این اموال بر خلاف قانون و ضوابط حاکم را

A portrait of Ayatollah Khamenei, the Supreme Leader of Iran, wearing his signature white turban and dark robe. He has a full, dark beard and is looking slightly to the right.

ام علی (علیه السلام) برای
بسته‌مال، نقش محوری قاتل شده و
صلاح تمامی امور را بسته به اصلاح
صح مالیات و مالیات دهنگان
بسته‌است و این، نشانه جایگاه بلند
ت اسلام است: نظر اسلام است

مورد بی توجیه قرار گیرد.

در زمان امیر المؤمنان به اصطلاح امروز دهکهای پایین، حذف شده بودند و دهکهای بالا مبالغ افسانه‌ای می‌گرفتند. حضرت فرمودند: «سرانه باید به طور مساوات همان طور که در دوره پیامبر بود، تقسیم شود» در واقع امام علی(علیه السلام) از این طریق می‌خواستند، توان اولیه را برقرار کنند. پس از آن گروههایی که رقم‌های افسانه‌ای می‌گرفتند این تضمیم امام علی(علیه السلام) را توهین تلقی کردند و پس کشیدند و به طور طبیعی سرانه به سمت گروههای پایین جامعه رفت. البته این برنامه باید در هر دوره‌ای به تناسب شرایط ساخت و می‌گیرد. تنها آنچه که باید رعایت و حفظ شود عالت، قسط و حق است. حضرت علی(علیه السلام) در چند سال حکومت خود تلاش کرد، امکاناتی را که از دارایی‌های عمومی در اختیار دولت بود، افزایش دهد. حضرت در خطبه ۳۴ نهج البلاغه می‌فرماید: «ای مردم از جمله حقوقی که شما برگردان حکومت و دولت دارید و دولت موظف است آن ها را ایجاد مدد این است که در آمددهای عمومی را که در اختیار حکومت است، افزایش دهد، به وفور بساند و بر شما سربریز کند».

وقتی رفتار امام علی(علیه السلام) را به عنوان حاکم اسلامی، در مورد اموال عمومی و بیت المال، بررسی می‌کنیم، جای کوچکترین شکی باقی نخواهد ماند که آن حضرت هیچ امتیاز ویژه‌ای برای حاکم در زمینه استفاده از اموال عمومی قائل نبوده است. در نگاه این حضرت بیت المال اموالی است، متعلق به امت که در اختیار ولی امر جامعه و رهبری قرار گرفته و باید طبق موازین تقاضا طبقات از فاصله طبقات تمایز می‌پابند چرا که اولی به معنای تجویز برخورداری طبقات مقنّاوت از امکانات متفاوت است که معمول شرایط و موقعیت‌های متفاوت است. در این حالت طبقات متعدد در یک خط افقی (که همان مستوی یا سطح قابل قبول زندگی شرافتمدانه است) فرض می‌شوند که به تناسب جایگاه و قوی هر طبقه، در این خط، عرض و پهنای مخصوص تعلق می‌گیرد، در حالی که در فاصله طبقاتی، این اجازه داده می‌شود که خطی عمودی فرض شود که در یک سو طبقه برخوردار و دیگر سو طبقه نابرخوردار شکل گیرد.

چه دهکه‌های سرانه بیت المال می‌گرفتند؟

امام علی(علیه السلام) در اصلاح نظام بیت المال گاهی به تناسب درآمدی که حکومت داشت به مردم یک کمک خرج می‌داد. حضرت از همان روز اول حکومت‌داری، تمام تلاش خود را کردن که بیان در پرداخت سرانه بیتالمال به مردم حتی یک ساعت تأخیر ایجاد شود در حکومت قبل از حضرت علی(علیه السلام) بخشی از دهکه‌های پایین جامعه از گرفتن سرانه حذف شده بودند و فقط به دهکه‌های بالا سرانه بیتالمال متعلق می‌گرفت.

امام علی (علیه السلام) می داند و نه مال فردی از مسلمانان، بلکه بیت المال، از آن مسلمانان است که در اختیار امام مسلمانان گذاشته می شود تا به عدل، به مصرف مسلمانان برسد.

از جمله روش های امام علی (علیه السلام) نسبت به بیت المال، برگرداندن چیزهایی است که از بیت المال، به غارت رفته است. در خطبه پاتردهم، در باره بیت المال تاراج شده، می گوید: به خدا سوگند! بیت المال تاراج شده را هر کجا که باییم، به صاحبان اصلی آن باز میرگردانیم، گرچه با آن، ازدواج کرده و یا کنیزی خریده باشند؛ زیرا در عدالت برای عموم گشایش است و آن کسی که عدالت، بر او گران آید، تحجم است. سنته را به این ساخته است.

امارف / حجت الاسلام دکتر عباس نصیری فرد بیت المال، در نظام اقتصادی اسلام، بیشترین مباحث را به خود اختصاص داده و از جایگاهی ویژه برخوردار است. هدف از بیت المال، تأمین اهدافی بلند در حرکت تکاملی انسان به سوی سعادت و معنویت و قرب الهی است.

در اسلام، مسئله حفظ بیت المال و دقت و احتیاط در مصرف آن، اهمیت ویژه‌ای دارد. دقت و احتیاط رهبران مکتب انسان ساز اسلام در هرینه کردن بیت المال، از عبرت انگیزترین امور در زندگی آنان به شمار می‌آید و موجبات تعجب و شگفتی هر خواننده‌ای را فراهم می‌کند.

۳ بروگرام اصلاحی در اقتصاد حکومتی

امام علی (علیه السلام) نظارت بر بیت المال از این راه از اساسی حاکم اسلامی می‌داند. از این رو، دخل و خرداست را مستقیماً تحت نظرات خوش قرار داد و با استراتژی اسلامی، پرخورد شدید کرد و از آن، در باره نجاح و چگونگی خرج و هزینه بیت المال رسیده و تحلیف‌شان چشم نبوشید و در مواردی مختلف را عزیز ندانه چهلم، خطاب به برخی از کارگران می‌نویسد رسیده که کشت زمین‌ها را برداشته و آنچه را که گرفته و آنچه در اختیار داشته، به خیانت خوده را زدتر، حساب اموالت را برای من بفرست! و بدان خداوند، از حسابری مردم، سخت‌تر است» در دورهای قبل از حکومت حضرت علی (ع) آسیب اقتصاد بویژه در اموال عمومی و بیت المال پیدا شده در بیت المال به اوج رسیده بود. نظام بیت المال از خود کاملاً خارج شده و با دارایی‌های باد آورده قطبانی شکل گرفته بود.

۲- سه اقدام اقتصادی امام علی (علیه السلام)

امام علی (علیه السلام) در مجموعه برنامه خود که محورهای زیادی داشت، سه اقدام را از همان روز نخست اولویت خود قرار داد: ابتدا بازرگاراندن دارایی‌های به غارت رفته، دوم اصلاح نظام تقسیم دارایی‌های عمومی و سوم اصلاح نظام کارگزاری و مدیریتی. در واقع به نظر می‌آید، مسائل اقتصادی در زند حضرت علی (علیه السلام) یک بحث محوری بود.

امام علی (علیه السلام) برای بیت المال، نقش محوری قائل شده و اصلاح تمامی امور را بسته به اصلاح وضع مالیات و مالیات دهنده‌گان دانسته است و این، نشانه جایگاه بلند بیت المال از نظر اسلام است.

بنابراین هر چند اقتضاد از نگاه امام علی (علیه السلام)، آن گونه که مکاتب ماده، گرام، گهند، اصال نیست اما تأثیر مهیج و هاسیس

ویزگی‌های امام علی (علیه السلام) از زبان خود در نهج البلاغه

A photograph of the Great Mosque of Kufa in Iraq. The mosque features a large, ornate golden dome topped with a finial, and two prominent yellowish-gold minarets with green domes. The facade of the mosque is decorated with intricate blue and white tilework. In the foreground, a paved area with people walking is visible, and power lines are visible against a clear sky.

همه آهسته تربیود، اما در عمل برتر و پیش تاز بودم. زمام امور را به دست گرفتم و جلوتر از همه برواز کردم، پاداش سبقت در فضیلت ها را بردم، همانند کوکی که تدبیها آن را به حرکت در نمی آورد و توفانها آن را از جای بر نمی کند، کسی نمی توانست عیبی در من بیابد و سخن چینی، جای عیب جوی در من نمی یافتد. ذلیل ترین افراد نزد من عزیز است تا حق او را باز گردانم و نیرومند در نظر من بست و ناتوان است تا حق را از او باز سئانم».

+ مظلومیت و تنهایی امام علی (علیه السلام)

امام علی (علیه السلام) در خطبه ۲۶ نهج البلاғه در حالی از مظلومیت و تنهایی خود سخن می گویند که آن چنان به حضرت ساخت می گزند که در این خطبه می توانیم به خوبی مظلومیت و تنهایی امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) را مشاهده کنیم؛ «پس از وفات پیغمبر (صلی الله علیه و آله) و بی فایی باران، به اطراف خود نگاه کرده باوری جز اهل بیت خود ندیدم، که اگر مرایاری کنند، کشته خواهند شد» پس به مرگ آنان رضایت ندادم، چشم پر از خار و خاشاک را ناچار فرو بستم و با گلوبی که استخوان شکسته در آن گیر کرده بود جام تاخ حواتد را نوشیدم و خشم خویش فرو خوردم و بر نوشیدن جام تاخ تراز گیاه حناظل، شکیبایی کردم.

|| معارف | حضرت علی (علیه السلام) در خطبه‌های زیادی از ویژگی‌های خود سخن به میان آورده است، ما تنها به چند خطبه در این مخصوص اشاره می‌کنیم؛ حضرت در خطبه ۴ نهج البلاغه می‌فرمایدند: «من برای واداشتن شما به راه‌های حق، که در میان جاده‌ای گمراه کننده بود، به پا خاستم در حالی که سرگردان بودید و راهنمایی نداشتید، تشنۀ کام هر چه زمین را می‌کنید قطله آبی نمی‌یافشید، امروز زبان بسته را به سخن می‌آورم، دور باد رای کسی که با من مخالفت کندا از روزی که حق به من نشان داده شد. هرگز در آن شک و تردید نکردم! کناره گیری من چونان حضرت موسی (علیه السلام) برابر ساحران است که بر خویش بیمناک نبود، ترس او برای این بود که مبدأ جاهلان پیروز شده و دولت گمراهن حاکم گردد. امروز ما و شما بر سر دو راهی حق و باطل فرار داریم، آن کس که به وجود آب اطمینان دارد تشنۀ نمی‌ماند».

حضرت در خطبه ۳۷، از ویژگی‌ها و فضایل ممتاز خود سخن به میان می‌آورد که باعث می‌شود آنچه حضرت در مقابل تمام مشکلات و سختی‌ها ایستادگی کنند؛ آنگاه که همه از ترس سست شده، کنار کشیدند، من قیام کردم، و آن هنگام که همه خود را پنهان کردن من آشکارا به میدان آمدم، و آن زمان که همه لب فرو بستند، من سخن گفتمن، و آن وقت که همه باز ایستادند من با راهنمایی نور خدا به راه افتادم، در مقام حرف و شعار صدایم از

آستان قدس حسینی / مترجم: محمدعلی زرین: عبدالامیر القریشی، رئیس مرکز پژوهش‌های کربلا با اشاره به اعزام هیئت‌های علمی شامل محققان تاریخ، جغرافیا، حاک، زمین شناسی و بستان شناسی به مناطقی که منسوب به مسیر حرکت و منزلگاه‌های کراون امام حسین(ع) در عراق می‌باشد، بر شناسایی و تعیین دقیق این اماکن تأکید کرد.

به گفته القریشی، این مرکز بعد از سندیک به چهار سال تحقیق و بررسی توانست مکان و موقعیت دقیق منزلگاه‌های بطن العقبة، واقصه، شراف، جبل ذؤحسم، الیضه و عذیب‌الهجات را تعیین نماید.

به گفته وی، یکی از این منازل، الیضه است که بنا بر اسناد تاریخی، امام حسین(ع) در این مکان برای اصحاب خود و اصحاب حر طخطه خواهداند.

عذیب‌الهجات منزلگاه دیگری است که در آن خبر شهادت قیس بن مسهر صیادی و گزارش اوضاع کوفه به امام رسید و موقعیت آن در قرون متتمدی مورد اختلاف مورخین بوده است.

به گفته رئیس مرکز پژوهش‌های کربلا، محققان این مرکز بعد از ده‌ها بارزیده میدانی موقیع شدند به شکل علمی و منطقی با سیره تاریخی، مکان دقیق «عذیب‌الهجات» را بینند که در آینده درباره این مکان توضیحات مفصلی را ارائه خواهد شد.

در همین حال عداد‌المهدی الکربلایی، نماینده حضرت آیت‌الله سیستانی و مตولی شرعی آستان قدس حسینی با اشاره به آغاز ساخت زیارتگاه در مکان‌هایی که سندیت آن‌ها به ثبات رسیده است بر لزوم تأمین امنیت و ایجاد مسیرهای مناسب جهت دسترسی زائران به این مناطق تأکید کرد.

خبر

منزلگاه کاروان امام حسین (ع) زیارتگاه عاشقان حسینی می‌شود